

تحلیل محتوای کتاب هدیه های آسمان پایه پنجم ابتدایی از منظر فعال و غیر فعال بودن محتوا بر اساس روش ویلیام رومی سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

سحر ابراهیمی^۱، فاطمه آقاجانی^۲، آیلار جوان^۳

۱_دانشجو معلم رشته علوم تربیتی

۲_دانشجو معلم رشته علوم تربیتی

۳_دانشجو معلم رشته علوم تربیتی

Fatemeaghajany9700@gmail.com

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کتاب هدیه های آسمان پایه پنجم ابتدایی از منظر فعال و غیر فعال بودن براساس روش ویلیام رومی در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ می باشد. این تحلیل براساس روش کیفی-تحلیلی ویلیام رومی انجام شده و منبع تحلیل مورد مطالعه در این پژوهش، کتاب هدیه های آسمانی پایه پنجم ابتدایی بوده است. کل کتاب به عنوان نمونه، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. واحد مطالعه درس های مندرج در کتاب و واحد تجزیه و تحلیل، متن، پرسش ها و تصاویر کتاب است که براساس مقوله های فعال و غیر فعال بوسیله فرمول ویلیام رومی تحلیل و ضریب درگیری آن ها مشخص شد. نتایج به دست آمده نشان می دهد که متن کتاب هدیه های آسمانی با ضریب درگیری ۰/۳۲ متنی غیر فعال و غیر پویاست و بیشتر به بیان حقایق و ارائه اطلاعات می پردازد. پرسش های کتاب با ضریب درگیری ۱/۵ نشان می دهد که پرسش ها فعال و پویا هستند، همچنین تصاویر کتاب هدیه های آسمانی با ضریب درگیری ۰/۳۳ نشان دهنده فعال بودن تصاویر است و زمینه را برای فعالیت فراگیران فراهم می کند. بنابراین، متن کتاب هدیه های آسمانی پایه پنجم به صورت غیر فعال و پرسش ها و تصاویر کتاب به روش فعال تدوین شده است.

کلیدواژه ها: تحلیل محتوا، پایه پنجم ابتدایی، فعال و غیرفعال، کتاب هدیه های آسمان، ویلیام رومی

مقدمه

یادگیری در دوران کودکی از حساسیت ویژه ای برخوردار است. زیرا این امر بر ساخت شخصیت فرد هم از نظر علمی و هم از نظر کیفی تاثیر دارد و این دوره و یادگیری های آن، مقدمه ای بر دستیابی به ظرفیت های بعدی خواهد بود. بنابراین هر گونه تغل در تدوین و تالیف منابع یادگیری این دوره و آموزش های خاص آن، پیامدهای سوء و شاید دائمی به همراه خواهد داشت (رضایی، ۱۳۸۵). در سیستم آموزش و پرورش، کتاب های درسی از عناصر مهم می باشند و محتوا نیز یکی از عناصر کتاب های درسی است که لازم است با عنوان کتاب متناسب و هم سو باشد و فراگیر را به چالش بکشد. اهمیت محتوای کتاب درسی از آن جهت است که تحقق اهداف بدون محتوای خوب امکان پذیر نمی باشد (میر لوحی، ۱۳۶۸). تعیین محتوای درسی از مسائل بسیار مهم در نظام های آموزشی و درسی به شمار می رود. انتخاب محتوا به این پرسش پاسخ می دهد که چه چیزی باید آموخته شود؟ از این رو نقش کتاب درسی فراهم کردن امکانات و شرایط مناسب برای ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار دانش آموزان از طریق فرایند یاددهی - یادگیری است (رئیس دانا، ۱۳۸۶). یکی از موضوعات مهمی که در دوران کودکی باید آموزش داده شود و حائز اهمیت است، آموزش و تربیت دینی است. کتاب هدیه های آسمان کتاب دینی و معنوی است که با استناد به قرآن کریم، آیات، روایات و زندگینامه های پیامبران و معصومان، در صدد است که دین و تربیت دینی را در آموزش کودکان نهادینه کند و به ارتقای اطلاعات کودکان از دین و امور معنوی بپردازد و آن ها را به انجام وظایف دینی ترغیب کند. این تحقیق درصداست به بررسی و تحلیل این موضوع بپردازد که محتوای کتاب درسی هدیه های آسمان پایه پنجم محتوای فعالی دارد یا نه؟ در دهه های اخیر تغییراتی مهم در برنامه ها، نظام آموزشی و به تبع آن